

Бетховен

Микола Кульчицький

Євстахій Катков, відомий в місті баяніст-віртуоз, багато років керував хором ветеранів у районному Домі культури. Ця робота надавала йому високий громадянський статус, але оплачувалась дуже, дуже скноро; основний свій заробіток він отримував у приватному секторі розважаючи народ на весіллях і ювілеях. Тут він прославився своєю послужливістю у виконанні музики на будь-чий смак: не було такої пісні, якої б він не знав, або не міг підібрати на слух. При цьому Євстахій не цурався щиро пригощатися, і чим жвавішою і розпуснішою ставала публіка, тим моторніше бігали його пальці і тим зворушливіше звучав баян. А якщо вже публіка особливо йому годила, він розгортав інструмент на усю шир і видавав "Чардаш" Монті або п'ятий танець Брамса.

Усе було б добре у Євстахія, як би, з часом, раптово не загострилась потреба у постійному підбадьорюванні організму. Непомітно для себе він послабився до того, що зачинаючи кожен ранок з чарки, вночі не засинав, не спустошивши останню розпочату пляшку. Жив він одинаком. У вільний від роботи час вештався містом, нав'язливо шукаючи чергового горілчаного брата і змушуючи своїм явленням знайомих заздалегідь переходити на інший бік вулиці.

Але існувало в місті благодатне пристанище, де завжди юрмилися вільні інтелігентні люди (музиканти духового оркестру, футболісти, артисти народного театру), з якими можна було поговорити про високі матерії, випити і розважитись, незлостиво глузуючи один з одного. Йдеться про більярдну у заводському Домі Культури. Вона розміщалася на першому поверсі, у кімнаті праворуч від вахтера, який ніколи не заважав вільному проходу з дев'ятої години ранку до одинадцятої вечора. Там стояли два дванадцяти футових столи, дві етажерки для куль, піраміда для кийів і столик маркера. Вздовж стін шикувалися вільні гравці і вболівальники. Насправді, у приміщенні було тіснувато, і гравцям приходилось де-інде користуватися скороченими кийками. Більшість присутніх вела себе стримано, зайве не гомоніла і не заважала гравцям. І тільки отой невгамовний Євстахій сновигав поміж усіма і чіплявся до кожного зі своєю нерозбірливою балаканиною.

А приходив до більярдної знаний у місті футболіст заводської команди "Шахтар" Женька Болотніков на прізвисько "Люмінал" – зухвалий центрфорвард, красень з двома золотими фіксами у роті і невідпорний бабій, москвич. Алкоголю він не вживав, кайф ловив за допомогою пігулок, звідти і отримав своє прізвисько. На заводі він отримував платню старшого інженера, але йому того не вистачало, і він ходив сюди грати "на інтерес" із зайшлими "гусаками". До гри на гроші він ставився серйозно, і завжди п'яний баяніст його незносно дратував.

— Від щирого серця вітаю ясновельможну публіку з днем народження

великого композитора Людвіга ван Бетховена, – невпевнено проголосив Євстахій, пробираючись до маркера дяді Миті, щоб поборгувати у нього руб до получки. – Може футболіст позичить музиканту десяточку на похмілля? – по ходу зачепив він Болотнікова.

— Згинь, п'янчуга! Як вже ти дістав. Дай вдарити спокійно. На кону, як ні як, четвертна, тобі б на тиждень вистачило, – по-доброму огризнувся Люмінал.

— Ой, не скажи так, футболісте! Якби я зібрав тут п'яниць з усього світу, ти б побачив серед них і кінозірок, і чемпіонів, і маршалів, і президентів і навіть Генерального Секретаря. Як казав Максим Горький, "у вині більше усього сонця. Хай живуть люди, які вміють робити вино і через нього вносити радість у душі людей!"

Добрий дядя Митя наділив баяніста карбованцем і той покрокував до літнього павільйону "Голубий Дунай". Там він спустошив пляшку кріпленого яблучного вина "Золота осінь", по простому "Зося", за дев'яносто сім копійок, і повернувся до більярдної, вже хапаючись за стіни.

Женька, тим часом, несподівано програв і вже розпочав третю, "контрову", партію. Протискаючись поміж вболівальників, Катков ненароком підштовхнув його якраз у момент удару, і той не забив цінну кулю.

— "З мене досить! – вигукнув футболіст, ухопив Каткова за шкірку і потужним копняком витурих його у вестибюль крізь затулені двері.

Хвилини через п'ять двері прочинилися і на рівні підлоги з'явилося заюшене обличчя баяніста.

— "Так-так, шановні добродії, – шавкаючи губами вимовило обличчя, – смійтесь, смійтесь! Бетховен також, ось, ходив, ходив, і усі його штурхали".